

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра екстреної медичної допомоги та медицини катастроф

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ЕКСТРЕНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА ПОСТРАЖДАЛИМ ЛІТНЬОГО ВІКУ

Рівень вищої освіти	Перший рівень
Спеціальність: освітня програма	017 Фізична культура і спорт: Фізична культура і спорт

Затверджено рішенням Ради з якості ННМІ

Голова Ради з якості ННМІ
Петрашенко Вікторія Олександрівна

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Бадіон Юрій Олексійович

Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проєктної групи (РПГ) освітньої програми Фізична культура і спорт	Керівник РПГ (гарант програми) Ворона Віта Вікторівна
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра екстреної медичної допомоги та медицини катастроф	Завідувач кафедри Шкатула Юрій Васильович

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Екстрена медична допомога постраждалим літнього віку
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра екстреної медичної допомоги та медицини катастроф
Розробник(и)	Бадіон Юрій Олексійович
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 50 год. становить контактна робота з викладачем (26 год. лекцій, 24 год. практичних занять), 100 год. становить самостійна робота. Для заочної форми навчання 16 год. становить контактна робота з викладачем (8 год. лекцій, 8 год. практичних занять), 134 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Фізична культура і спорт"
Передумови для вивчення дисципліни	Фізіологія людини і спорту, Анатомія людини, основи динамічної анатомії, Долікарська медична допомога
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є теоретична і практична підготовка студентів до невідкладних дій та організаційних заходів, спрямованих на врятування та збереження життя постраждалих літнього й старечого віку у невідкладному стані безпосередньо на місці події та під час транспортування до медичного закладу.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Старіння та старість. Основи загальної геріатрії.

Біологія старіння. Види старіння (природне, або фізіологічне), сповільнене (ретардоване), патологічне (прискорене), передчасне (прогерія). Старість як закономірний заключний період вікового розвитку людини. Уявлення про взаємозв'язок між процесами руйнування (старіння) та стабілізації (вітаукту) в старіючому організмі. Видова та індивідуальна тривалість життя людини. Класифікація ВООЗ вікових періодів життя людини. Механізми старіння. Чинники ризику передчасного старіння. Критерії передчасного старіння. Календарний і біологічний вік людини, їх показники для визначення швидкості старіння.

Тема 2 Особливості екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку.

Особливості екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку: знання психологічних основ спілкування медичного працівника з постраждалим, поняття емоційної та соціальної самотності, методики опитування, обстеження. Відносини медичний працівник - геріатричний пацієнт.

Тема 3 Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів кровообігу в осіб літнього та старечого віку.

Вікові фізіологічні зміни серцево-судинної системи. Артеріальна гіпертензія в літньому та старечому віці. Особливості перебігу, діагностики, лікування (принципи гіпотензивної терапії). Підходи до зниження АТ при кризах: гіпертонічному (неускладненому та ускладненому енцефало-, кардіопатією), гіпоангіотензивному. Аритмії. Визначення, етіологія, класифікація. Класифікація протиаритмічних засобів. Особливості перебігу, нападу стенокардії (еквіваленти нападу), інфаркту міокарда, хронічної недостатності кровообігу. Діагностика, лікування. Медикаментозне лікування ІХС, недостатності кровообігу та супутньої патології в літньому та старечому віці. Особливості надання екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку з гіпертензивним кризом, при раптовій смерті, за підозри на інфаркт міокарда, у разі погіршення серцевої діяльності, при гострому коронарному синдромі, гострому набряку легень/серцевій астмі, кардіогенному шоку. Профілактика ускладнень.

Тема 4 Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів дихання і травлення в осіб літнього та старечого віку.

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань органів дихання, їх перебіг в осіб літнього та старечого віку: бронхіт (гострий, хронічний), пневмонія, хронічні обструктивні захворювання легень (ХОЗЛ), рак легень. Визначення, етіологія, класифікація, клінічна картина, ускладнення, діагностика. Підходи до надання екстреної медичної допомоги. Вікові фізіологічні зміни та особливості захворювань органів травлення в осіб літнього та старечого віку: гастрит (гострий, хронічний типу А, В, С), рак шлунка, виразкова ("застаріла", "пізня", "стареча"), дивертикулярна, рефлюксогастроезофагальна, жовчнокам'яна хвороби, ішемічна хвороба кишок (гостра та хронічна мезентеріальна ішемія), токсичний (медикаментозний) гепатит, цироз печінки. Визначення, етіологія, класифікація. Роль *Helicobacter pylori*, нераціонального харчування, надмірного вживання алкоголю, тривалого вживання ліків, супутньої патології у виникненні хвороб. Підходи до надання екстреної медичної допомоги.

Тема 5 Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нирок, сечових шляхів та системи крові у пацієнтів літнього та старечого віку.

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань нирок і сечових шляхів, їх перебіг у літньому та старечому віці. Запальні захворювання нирок (гломерулонефрит, пієлонефрит). Пієлонефрит, гломерулонефрит (гострий, хронічний), діабетична та медикаментозна нефропатія, нефротичний синдром. Урологічні захворювання у пацієнтів літнього та старечого віку (аденома, рак передміхурової залози). Визначення, етіологія, класифікація, діагностика лікування (фітотерапія як засіб тривалого лікування захворювань), профілактика. Значення рефлюкс-нефропатії, постійного сечового катетера для розвитку старечого пієлонефриту та інфекцій сечових шляхів. Хронічна ниркова недостатність у пацієнтів літнього віку. Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань системи крові, їх перебіг у літньому та старечому віці. Анемії (залізо-, В12-дефіцитні, гіпо- та апластична). Гемобластози. Мієлоїдні та лімфоїдні пухлини. Геморагічний синдром.

Тема 6 Екстрена медична допомога при захворюваннях ендокринної системи у пацієнтів літнього та старечого віку.

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань ендокринної системи, їх перебіг у літньому та старечому віці. Хвороби щитоподібної залози (гіпертиреоз, гіпотиреоз), цукровий діабет. Клінічна картина, ускладнення, діагностика, надання екстреної медичної допомоги. Основні ознаки та невідкладна допомога при комах (гіперглікемічній, гіпоглікемічній, гіперосмолярній, гіперлактатцидемічній). Профілактика розвитку ускладнень (гострих і хронічних).

Тема 7 Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах опорно-рухової системи у пацієнтів літнього та старечого віку.

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань опорно-рухової системи, їхній перебіг у літньому та старечому віці: остеохондроз, остеопороз, остеоартроз. Визначення, етіологія, класифікація, клінічна картина, діагностика, ускладнення, екстрена медична допомога. Особливості надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі при травмах опорно-рухової системи. Транспортування постраждалого, тимчасова іммобілізація. Типові інволютивні переломи кісток: переломи шийки стегна, компресійні переломи хребта.

Тема 8 Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нервової системи, розладів психіки, порушення органів зору, слуху, шкіри у пацієнтів літнього та старечого віку.

Обстеження та надання екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку із захворюваннями нервової системи (судинними захворюваннями мозку, хворобою Паркінсона) та порушеннями психіки (психозами літнього віку, хворобою Альцгеймера), органів зору (старечим 4 вивертанням і завертанням повік, атонією сльозових шляхів, катарактою, глаукомою), слуху (старечою приглухуватістю, порушеннями рівноваги), шкіри (старечою кератою, шкірним рогом, базаліою, меланою, плоскоклітинним раком шкіри, гемангіою). Визначення їх психоневрологічного стану. Функціональні та органічні психози у осіб літнього та старечого віку. Порушення мозкового кровообігу: причини виникнення та фактори ризику, види, клінічна картина, особливості перебігу та екстреної медичної допомоги у осіб літнього та старечого віку.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Оцінити місце події на наявність загроз власному життю і життю інших людей, виявити фактори, що впливають на стан та здоров'я пацієнтів та забезпечити власну безпеку.
PH2	Обстежити хворих і постраждалих літнього та старечого віку на наявність невідкладних станів, прийняти рішення про обсяг допомоги та госпіталізацію.
PH3	Надати першу медичну допомогу особам літнього та старечого віку при травмах чи захворюваннях дихальної, серцево-судинної, ендокринної, нервової систем, системи травлення та сечостатевої системи, при психічних розладах, при пошкодженнях опорно-рухової системи, при дії зовнішніх факторів.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

CH1	Здатність застосовувати знання на практиці.
CH2	Здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Старіння та старість. Основи загальної геріатрії.	
Лк1 "Старіння та старість. Основи загальної геріатрії." (денна)	Біологія старіння. Види старіння (природне, або фізіологічне), сповільнене (ретардоване), патологічне (прискорене), передчасне (прогерія). Старість як закономірний заключний період вікового розвитку людини. Уявлення про взаємозв'язок між процесами руйнування (старіння) та стабілізації (вітаукту) в старіючому організмі. Видова та індивідуальна тривалість життя людини.
Лк2 "Старіння та старість. Основи загальної геріатрії." (денна)	Класифікація ВООЗ вікових періодів життя людини. Механізми старіння. Чинники ризику передчасного старіння. Критерії передчасного старіння. Календарний і біологічний вік людини, їх показники для визначення швидкості старіння.
Пр1 "Старіння та старість. Основи загальної геріатрії." (денна)	Біологія старіння. Види старіння (природне, або фізіологічне), сповільнене (ретардоване), патологічне (прискорене), передчасне (прогерія). Старість як закономірний заключний період вікового розвитку людини. Уявлення про взаємозв'язок між процесами руйнування (старіння) та стабілізації (вітаукту) в старіючому організмі. Видова та індивідуальна тривалість життя людини.
Пр2 "Старіння та старість. Основи загальної геріатрії." (денна)	Класифікація ВООЗ вікових періодів життя людини. Механізми старіння. Чинники ризику передчасного старіння. Критерії передчасного старіння. Календарний і біологічний вік людини, їх показники для визначення швидкості старіння.

Тема 2. Особливості екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку.

Лк3 "Особливості екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку."

Особливості екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку: знання психологічних основ спілкування медичного працівника з постраждалим, поняття емоційної та соціальної самотності, методики опитування, обстеження. Відносини медичний працівник - геріатричний пацієнт.

Пр3 "Особливості екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку."

Особливості екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку: знання психологічних основ спілкування медичного працівника з постраждалим, поняття емоційної та соціальної самотності, методики опитування, обстеження. Відносини медичний працівник - геріатричний пацієнт.

Тема 3. Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів кровообігу в осіб літнього та старечого віку.

Лк4 "Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів кровообігу в осіб літнього та старечого віку."

Вікові фізіологічні зміни серцево-судинної системи. Артеріальна гіпертензія в літньому та старечому віці. Особливості перебігу, діагностики, лікування (принципи гіпотензивної терапії). Підходи до зниження АТ при кризах: гіпертонічному (неускладненому та ускладненому енцефало-, кардіопатією), гіпоангіотензивному. Аритмії. Визначення, етіологія, класифікація. Класифікація протиаритмічних засобів. Особливості перебігу, нападу стенокардії (еквіваленти нападу), інфаркту міокарда, хронічної недостатності кровообігу. Діагностика, лікування.

Лк5 "Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів кровообігу в осіб літнього та старечого віку." (денна)

Лікування ІХС, недостатності кровообігу та супутньої патології в літньому та старечому віці. Особливості надання екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку з гіпертензивним кризом, при раптовій смерті, за підозри на інфаркт міокарда, у разі погіршення серцевої діяльності, при гострому коронарному синдромі, гострому набряку легень/серцевій астмі, кардіогенному шоку. Профілактика ускладнень.

Пр4 "Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів кровообігу в осіб літнього та старечого віку."

Вікові фізіологічні зміни серцево-судинної системи. Артеріальна гіпертензія в літньому та старечому віці. Особливості перебігу, діагностики, лікування (принципи гіпотензивної терапії). Підходи до зниження АТ при кризах: гіпертонічному (неускладненому та ускладненому енцефало-, кардіопатією), гіпоангіотензивному. Аритмії. Визначення, етіологія, класифікація. Класифікація протиаритмічних засобів. Особливості перебігу, нападу стенокардії (еквіваленти нападу), інфаркту міокарда, хронічної недостатності кровообігу. Діагностика, лікування.

Пр5 "Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів кровообігу в осіб літнього та старечого віку." (денна)

Лікування ІХС, недостатності кровообігу та супутньої патології в літньому та старечому віці. Особливості надання екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку з гіпертензивним кризом, при раптовій смерті, за підозри на інфаркт міокарда, у разі погіршення серцевої діяльності, при гострому коронарному синдромі, гострому набряку легень/серцевій астмі, кардіогенному шоку. Профілактика ускладнень.

Тема 4. Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів дихання і травлення в осіб літнього та старечого віку.

Лк6 "Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів дихання і травлення в осіб літнього та старечого віку." (денна)

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань органів дихання, їх перебіг в осіб літнього та старечого віку: бронхіт (гострий, хронічний), пневмонія, хронічні обструктивні захворювання легень (ХОЗЛ), рак легень. Визначення, етіологія, класифікація, клінічна картина, ускладнення, діагностика. Підходи до надання екстреної медичної допомоги.

Лк7 "Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів дихання і травлення в осіб літнього та старечого віку." (денна)

Вікові фізіологічні зміни та особливості захворювань органів травлення в осіб літнього та старечого віку: гастрит (гострий, хронічний типу А, В, С), рак шлунка, виразкова ("застаріла", "пізня", "стареча"), дивертикулярна, рефлюксогастроезофагальна, жовчнокам'яна хвороби, ішемічна хвороба кишок (гостра та хронічна мезентеріальна ішемія), токсичний (медикаментозний) гепатит, цироз печінки. Визначення, етіологія, класифікація. Роль *Helicobacter pylori*, нераціонального харчування, надмірного вживання алкоголю, тривалого вживання ліків, супутньої патології у виникненні хвороб. Підходи до надання екстреної медичної допомоги.

Пр6 "Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів дихання і травлення в осіб літнього та старечого віку." (денна)

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань органів дихання, їх перебіг в осіб літнього та старечого віку: бронхіт (гострий, хронічний), пневмонія, хронічні обструктивні захворювання легень (ХОЗЛ), рак легень. Визначення, етіологія, класифікація, клінічна картина, ускладнення, діагностика. Підходи до надання екстреної медичної допомоги.

Пр7 "Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів дихання і травлення в осіб літнього та старечого віку." (денна)

Вікові фізіологічні зміни та особливості захворювань органів травлення в осіб літнього та старечого віку: гастрит (гострий, хронічний типу А, В, С), рак шлунка, виразкова ("застаріла", "пізня", "стареча"), дивертикулярна, рефлюксогастроезофагальна, жовчнокам'яна хвороби, ішемічна хвороба кишок (гостра та хронічна мезентеріальна ішемія), токсичний (медикаментозний) гепатит, цироз печінки. Визначення, етіологія, класифікація. Роль *Helicobacter pylori*, нераціонального харчування, надмірного вживання алкоголю, тривалого вживання ліків, супутньої патології у виникненні хвороб. Підходи до надання екстреної медичної допомоги.

Тема 5. Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нирок, сечових шляхів та системи крові у пацієнтів літнього та старечого віку.

Лк8 "Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нирок, сечових шляхів та системи крові у пацієнтів літнього та старечого віку." (денна)

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань нирок і сечових шляхів, їх перебіг у літньому та старечому віці. Запальні захворювання нирок (гломерулонефрит, пієлонефрит). Пієлонефрит, гломерулонефрит (гострий, хронічний), діабетична та медикаментозна нефропатія, нефротичний синдром. Урологічні захворювання у пацієнтів літнього та старечого віку (аденома, рак передміхурової залози). Визначення, етіологія, класифікація, діагностика лікування (фітотерапія як засіб тривалого лікування захворювань), профілактика.

Лк9 "Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нирок, сечових шляхів та системи крові у пацієнтів літнього та старечого віку." (денна)

Значення рефлюкс-нефропатії, постійного сечового катетера для розвитку старечого пієлонефриту та інфекцій сечових шляхів. Хронічна ниркова недостатність у пацієнтів літнього віку. Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань системи крові, їх перебіг у літньому та старечому віці. Анемії (залізо-, В12-дефіцитні, гіпо- та апластична). Гемобластози. Мієлоїдні та лімфоїдні пухлини. Геморагічний синдром.

Пр8 "Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нирок, сечових шляхів та системи крові у пацієнтів літнього та старечого віку." (денна)

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань нирок і сечових шляхів, їх перебіг у літньому та старечому віці. Запальні захворювання нирок (гломерулонефрит, пієлонефрит). Пієлонефрит, гломерулонефрит (гострий, хронічний), діабетична та медикаментозна нефропатія, нефротичний синдром. Урологічні захворювання у пацієнтів літнього та старечого віку (аденома, рак передміхурової залози). Визначення, етіологія, класифікація, діагностика лікування (фітотерапія як засіб тривалого лікування захворювань), профілактика.

Пр9 "Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нирок, сечових шляхів та системи крові у пацієнтів літнього та старечого віку." (денна)

Значення рефлюкс-нефропатії, постійного сечового катетера для розвитку старечого пієлонефриту та інфекцій сечових шляхів. Хронічна ниркова недостатність у пацієнтів літнього віку. Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань системи крові, їх перебіг у літньому та старечому віці. Анемії (залізо-, В12-дефіцитні, гіпо- та апластична). Гемобластози. Мієлоїдні та лімфоїдні пухлини. Геморагічний синдром.

Тема 6. Екстрена медична допомога при захворюваннях ендокринної системи у пацієнтів літнього та старечого віку.

Лк10 "Екстрена медична допомога при захворюваннях ендокринної системи у пацієнтів літнього та старечого віку." (денна)

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань ендокринної системи, їх перебіг у літньому та старечому віці. Хвороби щитоподібної залози (гіпертиреоз, гіпотиреоз), цукровий діабет. Клінічна картина, ускладнення, діагностика, надання екстреної медичної допомоги. Основні ознаки та невідкладна допомога при комах (гіперглікемічній, гіпоглікемічній, гіперосмолярній, гіперлактатцидемічній). Профілактика розвитку ускладнень (гострих і хронічних).

Пр10 "Екстрена медична допомога при захворюваннях ендокринної системи у пацієнтів літнього та старечого віку." (денна)

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань ендокринної системи, їх перебіг у літньому та старечому віці. Хвороби щитоподібної залози (гіпертиреоз, гіпотиреоз), цукровий діабет. Клінічна картина, ускладнення, діагностика, надання екстреної медичної допомоги. Основні ознаки та невідкладна допомога при комах (гіперглікемічній, гіпоглікемічній, гіперосмолярній, гіперлактатцидемічній). Профілактика розвитку ускладнень (гострих і хронічних).

Тема 7. Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах опорно-рухової системи у пацієнтів літнього та старечого віку.

Лк11 "Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах опорно-рухової системи у пацієнтів літнього та старечого віку."

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань опорно-рухової системи, їхній перебіг у літньому та старечому віці: остеохондроз, остеопороз, остеоартроз. Визначення, етіологія, класифікація, клінічна картина, діагностика, ускладнення, екстрена медична допомога.

Лк12 "Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах опорно-рухової системи у пацієнтів літнього та старечого віку." (денна)

Особливості надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі при травмах опорно-рухової системи. Транспортування постраждалого, тимчасова іммобілізація. Типові інволютивні переломи кісток: переломи шийки стегна, компресійні переломи хребта.

Пр11 "Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах опорно-рухової системи у пацієнтів літнього та старечого віку."

Вікові фізіологічні зміни, особливості захворювань опорно-рухової системи, їхній перебіг у літньому та старечому віці: остеохондроз, остеопороз, остеоартроз. Визначення, етіологія, класифікація, клінічна картина, діагностика, ускладнення, екстрена медична допомога. Особливості надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному та ранньому госпітальному етапі при травмах опорно-рухової системи. Транспортування постраждалого, тимчасова іммобілізація. Типові інволютивні переломи кісток: переломи шийки стегна, компресійні переломи хребта.

Тема 8. Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нервової системи, розладів психіки, порушення органів зору, слуху, шкіри у пацієнтів літнього та старечого віку.

Лк13 "Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нервової системи, розладів психіки, порушення органів зору, слуху, шкіри у пацієнтів літнього та старечого віку."

Обстеження та надання екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку із захворюваннями нервової системи (судинними захворюваннями мозку, хворобою Паркінсона) та порушеннями психіки (психозами літнього віку, хворобою Альцгеймера), органів зору (старечим 4 вивертанням і завертанням повік, атонією сльозових шляхів, катарактою, глаукомою), слуху (старечою приглухуватістю, порушеннями рівноваги), шкіри (старечою кератомою, шкірним рогом, базаліомою, меланомою, плоскоклітинним раком шкіри, гемангіомою). Визначення їх психоневрологічного стану. Функціональні та органічні психози у осіб літнього та старечого віку. Порушення мозкового кровообігу: причини виникнення та фактори ризику, види, клінічна картина, особливості перебігу та екстреної медичної допомоги у осіб літнього та старечого віку.

Пр12 "Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нервової системи, розладів психіки, порушення органів зору, слуху, шкіри у пацієнтів літнього та старечого віку."

Обстеження та надання екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку із захворюваннями нервової системи (судинними захворюваннями мозку, хворобою Паркінсона) та порушеннями психіки (психозами літнього віку, хворобою Альцгеймера), органів зору (старечим 4 вивертанням і завертанням повік, атонією сльозових шляхів, катарактою, глаукомою), слуху (старечою приглухуватістю, порушеннями рівноваги), шкіри (старечою кератомою, шкірним рогом, базаліомою, меланомою, плоскоклітинним раком шкіри, гемангіомою). Визначення їх психоневрологічного стану. Функціональні та органічні психози у осіб літнього та старечого віку. Порушення мозкового кровообігу: причини виникнення та фактори ризику, види, клінічна картина, особливості перебігу та екстреної медичної допомоги у осіб літнього та старечого віку.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Практикоорієнтоване навчання
МН4	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН5	Самостійне навчання
МН6	Електронне навчання

Лекції надають студентам матеріали, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти. Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (TBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчого мислення.

Аналіз конкретних ситуацій (case-study), командно-орієнтоване навчання та практикоорієнтоване навчання в тренувальному класі щодо надання екстреної медичної допомоги симульованому постраждалому з травматичними пошкодженнями сприятимуть

розвитку навичок комунікації та вміння працювати в команді, лідерства, здатності брати на себе відповідальність та приймати обґрунтовані рішення, здатності працювати в критичних умовах, вміння управляти конфліктами.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Робота під час лекції (прослуховування, конспектування, участь у дискусії тощо)
НД2	Обговорення теоретичних питань
НД3	Виконання групового/ індивідуального практичного завдання по наданню екстреної допомоги постраждалому у невідкладному стані
НД4	Підготовка до поточного та підсумкового контролю
НД5	Самостійна робота студентів
НД6	Електронне навчання у системах (MIX, LecturED СумДУ, програмне забезпечення Google)

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності.	Впродовж усього періоду вивчення дисципліни	Коригування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання

<p>МФО2 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами</p>	<p>Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.</p>	<p>Впродовж усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Усні коментарі викладача</p>
<p>МФО3 Перевірка виконання практичних навичок</p>	<p>Відпрацювання практичних навичок на манекенах тіла людини з використанням симуляційного обладнання.</p>	<p>Впродовж усього періоду навчання.</p>	<p>Усні коментарі викладача під час занять</p>
<p>МФО4 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань</p>	<p>У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативність сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.</p>	<p>Впродовж усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Консультування студентів в роботі зі стандартизованим пацієнтом або симуляційним обладнанням, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів з симульованим постраждалим із подальшим визначенням рівня практичної підготовки</p>
<p>МФО5 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки</p>	<p>Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану.</p>	<p>Впродовж усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінювання рівня набутих теоретичних знань.</p>
<p>МФО6 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів</p>	<p>Метод ефективною перевірки засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики.</p>	<p>Впродовж усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Студент має надати 60% правильних відповідей</p>

МФО7 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню дисципліни.	На останньому занятті з дисципліни	Студент має надати 60% правильних відповідей
----------------------------------	--	------------------------------------	--

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Навчальна дискусія	Інтерактивний характер лекцій передбачає участь здобувачів у коротких тематичних навчальних дискусіях.	Впродовж лекційних занять	Усні коментарі викладача
МСО2 Поточне оцінювання рівня теоретичної підготовки	Включає в себе усне опитування, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, поточне тестування.	Впродовж усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті. Результат виконання впливає на комплексну оцінку за практичне заняття
МСО3 Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій	Комплексне відпрацювання практичної складової програм навчальних дисциплін у безпечному для здобувачів освіти симуляційному середовищі. Надає можливість опанувати навички з надання екстреної медичної допомоги постраждалому з травматичними пошкодженнями.	Впродовж усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті. Результат виконання впливає на комплексну оцінку за практичне заняття
МСО4 Підсумковий тематичний контроль	Здійснюється оцінка самостійної роботи, вирішення ситуаційних задач з використанням симуляційного обладнання (манекенів тіла людини та тренажерів медичного призначення)	На останньому занятті	Оцінка в балах та короткий коментар.

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення	100 балів	
МСО1. Навчальна дискусія	10	
	10	Ні
МСО2. Поточне оцінювання рівня теоретичної підготовки	25	

	5x5	25	Ні
МСО3. Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій		25	
	5x5	25	Ні
МСО4. Підсумковий тематичний контроль		40	
		40	Ні

Форма підсумкового контролю – диференційований залік, виставляється на останньому за розкладом занятті та визначається як сума балів за результатами оцінювання усіх контрольних заходів, визначених РПНД. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни студент повинен отримати не менше 60 балів. Контроль теоретичних знань здійснюється у формі тестового контролю (50 тестів з вибором варіанту правильної відповіді) впродовж 60 хвилин. Практичне завдання проводиться у вигляді вирішення, презентації та обговорення клінічного ситуаційного завдання. Оцінка кожного студента проводиться на основі ефективності його роботи під час надання екстреної допомоги симульованому постраждалому з травматичними пошкодженнями відповідно до типових карт оцінювання.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Симуляційні манекени та муляжі
ЗН2	Навчально-тренувальні тренажери медичного спрямування
ЗН3	Мультимедіа та проєкційна апаратура
ЗН4	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН5	Довідкові матеріали (друковані та електронні)
ЗН6	Симуляційний центр кафедри ЕМД та МК

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі [Текст] : навч. посіб. / В. С. Тарасюк, М. В. Матвійчук, І. В. Паламар та ін. ; за ред. В.С. Тарасюка. – 3-є вид., перероб. та доп. – К. : Медицина, 2019. – 504 с
2	Методичні вказівки до практичного заняття «Базове підтримання життя» з дисципліни «Домедична допомога» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2019. – 19 с.
3	Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269. Новий клінічний протокол «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап»

4	Кровотеча. Крововтрата. Екстрена медична допомога / Ю. В. Шкатула, Г. Ф. Ткач, В. Ю. Гарбузова, Ю. О. Бадіон; за загальною редакцією Ю. В. Шкатули. – Суми: Сумський державний університет, 2020. – 155 с.
Допоміжна література	
1	Екстрена та невідкладна медична допомога. Том І: допомога травмованим на догоспітальному етапі: національний підручник / В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, Г.В. Загорій, А.А. Гудима, Н.І. Іскра та ін. – Київ. – 2017. – 504 с.
2	Методичні вказівки до практичного заняття «Тактична медицина. Методи припинення зовнішньої кровотечі» з дисципліни «Медичний захист військ» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2018. – 29 с.
3	Методичні вказівки до практичного заняття «Транспортна іммобілізація» з дисципліни «Медицина надзвичайних ситуацій» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2015. – 34 с.
4	“Черепно-мозкова травма. Екстрена медична допомога” з дисципліни “Екстрена допомога при травмах” (згідно з умовами Болонського процесу) / укладачі : Ю.В. Шкатула, О.О. Потапов, Ю.О. Бадіон. – Суми: Сумський державний університет, 2023. – 23 с.
5	Методичні вказівки до практичного заняття "Травми хребта та спинного мозку. Екстрена медична допомога" з дисципліни з дисципліни «Екстрена допомога при травмах» (згідно з умовами Болонського процесу) / укладачі: Ю.В. Шкатула, О.О.Потапов, Ю.О. Бадіон. – Суми: Сумський державний університет, 2023. – 20 с.
6	Методичні вказівки до практичного заняття «Множинні, поєднані, комбіновані пошкодження. Політравма» з дисципліни «Травматологія та ортопедія» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми : СумДУ, 2014. – 22 с.
7	Методичні вказівки до практичного заняття «Гострі отруєння» з дисципліни «Екстрена допомога при невідкладних станах» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2020. – 23 с.
8	Medicine of emergency situations : study guide / Yu. V. Shkatula, Ya. V. Khyzhnia, I. Ya. Hresko, Yu. O. Badion ; under edition of Yu. V. Shkatula. – Sumy : Sumy State University, 2015. – 102 p
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Інформаційно правовий портал «Закони України»: Режим доступу: http://uazakon.com/ .
2	Сайт Верховної Ради України: Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/ .
3	Сайт Міністерства охорони здоров'я України: Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ .

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	Старіння та старість. Основи загальної геріатрії.	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
2	Особливості екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів кровообігу в осіб літнього та старечого віку.	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
4	Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів дихання і травлення в осіб літнього та старечого віку.	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
5	Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нирок, сечових шляхів та системи крові у пацієнтів літнього та старечого віку.	10	8	4	4	0	2	1	1	0	0	0
6	Екстрена медична допомога при захворюваннях ендокринної системи у пацієнтів літнього та старечого віку.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
7	Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах опорно-рухової системи у пацієнтів літнього та старечого віку.	7.5	6	4	2	0	1.5	1	0.5	0	0	0
8	Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нервової системи, розладів психіки, порушення органів зору, слуху, шкіри у пацієнтів літнього та старечого віку.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	інші індивідуальні завдання	81.5	0	0	0	0	81.5	0	0	0	0	81.5
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>50</i>	<i>26</i>	<i>24</i>	<i>0</i>	<i>100</i>	<i>6.5</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>81.5</i>

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
заочна форма навчання												
1	Старіння та старість. Основи загальної геріатрії.	10	0	0	0	0	10	10	0	0	0	0
2	Особливості екстреної медичної допомоги пацієнтам літнього та старечого віку.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів кровообігу в осіб літнього та старечого віку.	10	4	2	2	0	6	5.5	0.5	0	0	0
4	Екстрена медична допомога при захворюваннях системи органів дихання і травлення в осіб літнього та старечого віку.	10	0	0	0	0	10	10	0	0	0	0
5	Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нирок, сечових шляхів та системи крові у пацієнтів літнього та старечого віку.	10	0	0	0	0	10	10	0	0	0	0
6	Екстрена медична допомога при захворюваннях ендокринної системи у пацієнтів літнього та старечого віку.	5	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0
7	Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах опорно-рухової системи у пацієнтів літнього та старечого віку.	7.5	4	2	2	0	3.5	3	0.5	0	0	0
8	Екстрена медична допомога при захворюваннях і травмах нервової системи, розладів психіки, порушення органів зору, слуху, шкіри у пацієнтів літнього та старечого віку.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	81.5	0	0	0	0	81.5	0	0	0	0	81.5
<i>Всього з навчальної дисципліни (заочна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>16</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>0</i>	<i>134</i>	<i>44.5</i>	<i>2</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>81.5</i>

	<p style="text-align: center;">РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Екстрена медична допомога постраждалим літнього віку»</p> <p>Ступінь вищої освіти Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл Спеціальність: освітня програма 017 Фізична культура і спорт: Фізична культура і спорт Рік навчання 2025 Тривалість один семестр Форма навчання денна, заочна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Бадіон Юрій Олексійович
Контактна інформація викладача	к. мед. н., доц, асистент кафедри ЕМД та МК Бадіон Юрій Олексійович. Кафедра екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, вул. Харківська, 116. e-mail: y.badion@med.sumdu.edu.ua
Час та місце проведення консультацій	Кафедра екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, вул. вул. Харківська, 116.. Консультації проводяться щовівторка з 15.00-16.30.
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	https://mix.sumdu.edu.ua/
Посилання на си́лабус в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/course/b96bda76e08949e1fd4775b125214ec84986753
Засоби зворотного зв'язку із групою щодо отримання та опрацювання виданих матеріалів	Зворотній зв'язок здійснюється через особистий кабінет, сервіс MIX СумДУ.

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені регламентом, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час виконання письмового модульного або підсумкового контролю списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни, викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;

- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань навчальної дисципліни

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

Політика щодо відвідування

Здобувач має відвідати 100% практичних та 60% лекційних занять. У випадку пропуску занять здобувач повинен відпрацювати пропущене заняття відповідно до розкладу відпрацювань, затвердженому на кафедрі за наявності відповідного розпорядження деканата.

Політика щодо дедайлнів та перескладання

У випадку незадовільного результату здобувач має право двічі перескласти підсумковий контроль – перший раз екзаменатору, призначеному завідувачем кафедри, другий – комісії, яка створюється деканатом. Перескладання здійснюється за окремим графіком, який затверджується деканатом. Перескладання відбувається із дозволу деканату або за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Здобувачі, які не з'явилися на перескладання підсумкового контролю без поважної причини, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку. Відмова здобувача виконувати підсумкове завдання атестується як незадовільна відповідь. Здобувач має право одержати пояснення щодо отриманої оцінки.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання з модульних та семестрових атестацій. Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня. За розпорядженням директора створюється комісія з розгляду апеляції.

За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.

Критерії оцінювання

Політика оцінювання

Форма підсумкового контролю – диференційований залік, виставляється на останньому за розкладом занятті та визначається як сума балів за результатами оцінювання усіх контрольних заходів, визначених РПНД. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни студент повинен отримати не менше 60 балів. Контроль теоретичних знань здійснюється у формі тестового контролю (50 тестів з вибором варіанту правильної відповіді) впродовж 60 хвилин. Практичне завдання проводиться у вигляді вирішення, презентації та обговорення клінічного ситуаційного завдання. Оцінка кожного студента проводиться на основі ефективності його роботи під час надання екстреної допомоги симульованому постраждалому з травматичними пошкодженнями відповідно до типових карт оцінювання.